Che hayranı, Tarık Akan'ın arkadaşı, eşitlikten, sosyal adaletten yana

Hayata soldan 'vuran' yıldız

Anadolu'da bir deyim vardır: 'adıyla müsemma' diye. Taşıdığı ismin özelliklerini barındıranlar için kullanılır bu ifade...

İşte Arnavut asıllı 'Yugoslav' futbolcu Cevad Prekazi de böyle bir karakter.

Ne var ki o ismiyle değil, neredeyse bir koca destan yazılacak sol ayağı ile anılan bir futbol yıldızı.

Futbolda aklınıza sol deyince Prekazi geliyor, Prekazi deyince sol. Çünkü kendisini 'klas' futbolcu mertebesine ulaştıran bu kıymetli uzvu ile bütünleşmiş Galatasaray'ın eski 8 numarası.

Solak ve dedik ya, gerçekten soldan bakıyor dünyaya; haktan, hukuktan, adaletten, sosyal adaletten yana. Che Guevera hayranı, Türkiye'de top oynadığı yıllarda en yakın arkadaşı Tarık Akan.

Bu özellikler galiba onu futbol sahalarının 'ender' isimlerinden biri yapıyor.

Evet, Cevat Prekazi ile 6-7 ayda bir denk gelen yolumuz bu kez genç yazar Onur Bayrakçeken ile yazdığı "Prekazi Vurdu, Gol Oldu" adlı kitabı nedeniyle kesişti.

OYUNCU İZLİYOR

Yayınevinin daveti üzerine İstanbul'a geldi, eşi, dostu gördü. Biz de kendisini, Türk Telekom Ali Sami Yen Spor Kompleksi'nin altındaki Vadi İstanbul'da yakaladık. Randevulaşırken, "Stadın altı" diyebildi. Ama, "Ali Sami Yen" diyemedi. Çünkü, yerini gökdelenlere bırakan eski Ali Sami Yen onun yüreğinde derin bir sızı. Öyle ki, "Zımpara gibi zemini bile özlüyor insan" diyor. Bir de rakip file bekçilerini bir sağa bir sola gönderdiği kale direklerini unutmamış.

Şu sıralar futbolcu izliyor, genç yetenekleri tespit ediyor, 'Belgrad'daki evim' dediği Partizan için. Antrenörlük hayatı ise genç takımla sınırlı kalmış.

"Niye" diyoruz, "Teknik direktörlük çok zor. Sırf çalışmak yetmeyebiliyor" yanıtını veriyor. Sonra Partizan altyapısında 3 yıl çalıştığı ve yarışmacı bir takım kimliğine kavuşturduğu genç takımdan ayrılışını anlatıyor: "Ben çocuklara bir şeyler öğretmek istiyordum, o yüzden Partizan altyapısında çalıştım. Galatasaray ile de 2000'li yıllarda alt yapı için anlaşmıştık ama şartlarda uzlaşamadık. 'Tamam seninle çalışacağız' dediler sonra ses çıkmadı.

Ardından en büyük altyapı deneyimimi Partizan'da yaşadım, yan yana oynadılar, geliştiler ve (A) takıma gittiler, sonra bana hatırlı birinin oğlunu getirdiler, oynatmadım çünkü sahada yetenek oynar. Babası zengin diye hiçbir çocuğa iltimas yapmadım. 3 yıl aynı takımla oynadık ve çok iyi bir takım olduk, üst takıma oyuncu verdik ama yönetim rahatsız oldu çünkü dedikleri olsun istiyorlardı. Olmazdı, olmadı. Çünkü ben kendi yeteneğimle futbolcu oldum. Oyuncularımın hakkını yiyemezdim. Futbola ihanet edemezdim. Partizan alt yapısında çocukların iyi insan olmasına da destek olduk. Belki birçok çocuk futbolcu olamadı, ama yıllar sonra babaları yolumu kesip teşekkür ettiler, 'Oğlumuz eğitimli birer insan oldu' diye. İşte en büyük kazanç buydu."

ARİF KIZILYALIN

"Eğitim" sözünü biraz açmasını istedik Prekazi'den: "Futbolcu da olsa okumalı, müziği bilmeli, edebiyattan anlamalı, dünyayı takip etmeli. Biz 'güzel ülkem' Yugoslavya'da bu şansa sahiptik. Tito zamanı kulüp okula müfettiş yollardı. Dersi kötü giden oyuncu forma giyemezdi, biz hem okuduk, hem müzik dinledik hem futbol oynadık. Şimdi futbolcu adayı okumuyor, ya iyi oyucu olamazsan hayatını neyle kazanacaksın?"

Konu dönüp dolaşıp güncel zaman futboluna geldiğinde ise Cevat Prekazi'nin suratı asıldı: "Zevk yok artık" dedi ve sustu uzun süre; sonra başladı sıkıntılarını anlatmaya. Öncelikle para ve bahis, futbolun sihrini bozmuş ona göre: "Futbolun asıl unsunu insan. Futbolcu, seyirci, insanlar maça gitmiyor TV başında sanal oyun oynuyor, yakında futbol ölür. TV futbolun önüne geçti. İşte size Araplar geldi, yayınları aldılar, 'bein midir nedir' ne anlarlar futboldan. Dünya kupası da aldılar? Nasıl aldılar? Herkes biliyor FIFA'da dönen oyunları. Aralıkta Dünya Kupası oynatacaklar. Futbolcuları birer gladyatöre, rezil birer gladyatörlere çevirdiler. Senede 60-70 maç ne demek? Artık her şey monotonlaştı. Menajerler futbolu oyuncağa çevirdi. Mesela ben hiç menajerle çalışmadım. Çalışmam da. Bugünkü bonservis paralarına bakıyorsunuz, 20, 30, 40, 50 milyon Avro sıradan bir oyuncu için isteniyor. Öyleyse Messi 1 milyar Avro."

FENERBAHÇE ÇOK BÜYÜK

Bu arada lafa giriyorum, "Ya Prekazi o şimdi kaç para bonservis kazandırır kulübüne" diyorum, "100'den aşağı değil" diyor ve ekliyor: "İşte bu rakamlar futbolu öldürecek. Bu borçlar günün birinde ödenemeyecek hale gelecek." Fenerbahçe, Beşiktaş ve Galatasaray'a yüksek rakamlara gelen oyuncuları da eleştiriyor. En çok da Fenerbahçe'ye son 1 yılda alınan Frey, Slimani, Reyes'in transferlerine gönderme yapıyor: "Fenerbahçe çok büyük camia, bu oyuncuları nasıl alırlar?"

Zehirliyor!

Bahis konusunda ise çok daha öfkeli Prekazi: "Kumar" diyor ve devam ediyor: "Futbol üzerine kumar oynanamaz. Bir iki yıla birileri çıkıp araştıracak, bakın o zaman görün kimlerin başı yanacak. Futbol zehirleniyor. Her gün bahis var, her gün futbol oynatıyorlar."

Ve söyleşinin keyifli bölümüne geliyoruz. "Hayata bakış açısı"nı soruyorum, "Politikayı sevmem ama" dedikten sonra başlıyor anlatmaya: "Değer yargım iyi ve kötü üzerinedir. Babam Rifat Prekazi bana iyi ya da kötü insan olduğunu, bir yolu seçmem gerektiğini söyledi. Kendisi maden işçisiydi. Çok iyi dostları vardı. Babam çok önemlidir. Ve elbette eşim Jelica (42 yıldır birlikteler). Ve futbol topu. Şimdikiler polyester ve hoşlanmıyorum, deri top iyiydi. Hayatımda şöyle bir denklem var, babam olmasaydı ben olmazdım, futbol topu olmasaydı eşimle hayatım birleşmezdi. Biz çocukken çok iyi yetiştik. Sağlık hizmeti, eğitim, spor sahaları bedavaydı. Yılbaşı sabahları senfoni dinlerdik, eski Yugoslavya'da her şeye sahiptik. Çocuk yaştan itibaren ölçülü yetiştim. Beni asla 300 bin Avro'luk arabalara bindiremez, 15-20 milyonluk evlerde oturtamazsınız. Afrika'da kaç çocuk aç haberiniz var mı? Ben o lüks arabaya nasıl binerim, para benim için hiçbir şeydir, sadece hayatımı sürdürmek için gereken kadarı önemlidir, onu da kazandım. Çocuklar maça nasıl geliyor? Para biriktirip maça gelenler var, şimdi bu ortamda nasıl lüks hayat yaşamak gibi bir beklentim olabilir? Nereden geldiğini bileceksin, nereye gittiğimiz belli zaten. Benim için önce dostluk gelir. Çok iyi arkadaşlarım vardır. Sevilirim, mesela Türkiye'de Kadıköy'e, Beşiktaş'a gittiğimde herkes bana saygı gösterir, çünkü top oynarken mücadelem sadece saha içindeydi. Fenerbahçe'ye, Beşiktaş'a, Trabzon'a çok gol attım ama bir o kadar saygı gösterdim Bir gerçek var ki, sevgi satın alınamaz.."

Ardından kayıt cihazını kapattık. Biraz Türk futbolu üzerine dedikodu yaptık, biraz da İstanbul'un şimdiki halini eleştirdik. Top oynadığı yıllardaki yeşil İstanbul'u özlediğini anlattı. Tıpkı, dağılmadan önceki, 'güzel ülkesi' Yugoslavya gibi. Son sözü, "Zaman acımasız" oldu...